ಮುಸುಕು ತೆಗೆದರೆ ಬೆನ್ನಲಿ ನಾಲಗೆ ಇದರ

1. **Ref.:** Dasara Padagalu – Purandara Dasara Keerthane, Samyukta Samputa, Edited by Shri Pavanje Gururao, Sriman Madhwa Siddantha Granthalaya, Udupi. Given without highlights.
2. **Ref.:** Purandara Sahitya Darshana, Samputa 3, Samaja Darshana edited by Prof. S.K. Ramachandra Rao
3. **Note:** The wordings mentioned without highlights are as per Ref. 1 and the difference in wordings given in yellow highlights are as per Ref. 2.
4. **Note:** The singer has followed the wordings in Ref. 2.

ರಾಗ ಮುಖಾರಿ ಆದಿ ತಾಳ

ಮುಸುಕ ತೆಗೆದರೆ ಬೆನ್ನಿಲಿ ನಾಲಿಗೆ, ಇದರ
ಹೆಸರು ಬಲ್ಲವರುಂಟೆ ಪೇಳಿ ರಂಗಯ್ಯ (ಪೇಳಿರಿ ನರರೆ) ॥ ಪ ॥

ಸತ್ತಿಗೆ ತಲೆಯವಳು ನೆತ್ತಿಲಿ ಬಾಲದವಳು
ಕತ್ತಿನ ಕೆಳಗೆ ಕಪ್ಪಿನ ಕೊಪ್ಪಿನವಳು
ಸುತ್ತೇಳು ಮೈಗೆರಡು ಜೋಡು ಭಂಗಾರದ (ಭಂಗಾರ)
ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಇದರ ಹೆಸರು ಬಲ್ಲವರುಂಟೆ ॥ 1 ॥

ಜಡೆ ಮೆರಗುವ ಬಾಲೆ ಒಡಲೊಳು (ಒಡಲೊಳಗೆ) ಕರುಳಿಲ್ಲ
ಬಿಡದೆ ಪಟ್ಟಾವಳಿಯುಟ್ಟು ಬಲ್ಲವಳು
ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟಿ ಪಡೆದಳು ದೇಹವ
ಪೊಡವಿಯೊಳಗೆ ಇದರ ಹೆಸರು ಬಲ್ಲವರುಂಟೆ ॥ 2 ॥

ಬೇರಾಗಿ ಬೆರಳೈದು ಮೂರು ತಾನೊಂದಾಗಿ
ಯಾರು ಕಂಡರು ಎಂದು ನಸುನಗುತ
ಸೇರಿದ ಭಕುತರ ಪೊರೆವ ರಂಗಯ್ಯನ
ಸೇರಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳೆ (ಮೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ) ಪುರಂದರ ವಿಠಲನ ॥ 3 ॥

ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

ಇದು **ಕುಂಡಲಿನೀ ಯೋಗದ** ಸಂಕೇತವುಳ್ಳ ಪದ.

ಮುಸುಕೆಂದರ ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಆವರಣ; ಭೋಗಕ್ಕೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ ಪಾಂಚಭೌತಿಕವಾದ ದೇಹ. ಸ್ಥೂಲ ದೇಹ. (ದೇಹಗಳು: ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ, ಅನಿರುದ್ಧ ಶರೀರ, ಲಿಂಗ ಶರೀರ, ಸ್ವರೂಪ / ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹ). ಈ ಹೊದಿಕೆಯ ಒಳಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹದ ರಚನೆ ಈ ಪದದ ವಸ್ತು. ಬೆನ್ನುಹುರಿ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅದರ ಸತ್ತ್ವವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಕುಂಡಲಿನೀ ಮಾರ್ಗ (ಸುಷುಮ್ನಾ ಮಾರ್ಗ) **(ಬೆನ್ನಿಲಿ ನಾಲಗೆ);** ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು.

'ಸತ್ತಿಗೆ ತಲೆ' (ಛತ್ರಕ ಎನ್ನುವುದರ ತದ್ಭವ, ಕೊಡೆಯಂತೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು) ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರಾರ ಚಕ್ರ.

'ನೆತ್ತಿಲಿ ಬಾಲ' ವೆಂದರೆ ಊರ್ಧ್ವಗಾಮಿಯಾದ ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಆಧಾರ ಸ್ಥಳ, ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರ.

'ಕತ್ತಿನ ಕೆಳಗೆ ಕಪ್ಪಿನ ಕೊಪ್ಪಿ' ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರ.

'ಮೈಗೆರಡು ಜೋಡು ಭಂಗಾರ' ಎಂದರೆ ಎರಡು ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನವಾದ ದಳಗಳುಳ್ಳ ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರ

'ಜಡೆ ಮೆರಗುವ ಬಾಲೆ' ಯೆಂದರೆ ವಜ್ರನಾಡಿಯೊಳಗಿರುವ ಚಿತ್ರಿಣಿ; ಸುಷುಮ್ನಾ ಮಾರ್ಗ. ಅದರೊಳಗೆ ಮತ್ತೆ ನಾಡಿಗಳಿಲ್ಲವಾಗಿ

'ಒಡಲೊಳು ಕರುಳಿಲ್ಲ,' ಅವಳು ಉಟ್ಟಿರುವ 'ಪಟ್ಟಾವಳಿ' ಅಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪವಾದುದು (ಇಡಾ ಸೂರ್ಯನೆಂದೂ ಪಿಂಗಳಾ ಚಂದ್ರನೆಂದೂ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸುಷುಮ್ನಾ ಅಗ್ನಿಯೆಂದೂ ಗೋರಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಒಕ್ಕಣೆ).

ಅವಳು ಹುಟ್ಟಿದ ‘ಅಡವಿ’ ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪೃಥ್ವೀ ಮಂಡಲ ರೂಪವಾದ ತ್ರಿಕೋಣ.

‘ಬೇರಾಗಿ’ (ಬೇರೆಯಾಗಿ) ಎಂದರೆ ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಭೂ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸುತ್ತರಿದು ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕವಲೊಡೆದು, **ಮೇಲೆ ಐದು ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ** (‘ಬೆರಳೈದು,’ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ, ಮಣಿಪೂರ, ಅನಾಹುತ, ವಿಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ) ಹರಿದು, ಇಡಾ ಪಿಂಗಳಾ ಸುಷುಮ್ನಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ (**‘ಮೂರು ತಾನೊಂದಾಗಿ’**), ಸಹಸ್ರಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು (**‘ನಸುನಗುತ’**) ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಗೂಢಾರ್ಥ.

Classification: Mundige
Ankita: purandara vittala
Location: NA
Category: Jeevanoddhaara, Mukti Marga
Sub-Category: nalige, nara, kappu, bangara, kaadu, ranga, chakra, kundalini,
Pravachana: NA
Explanation: NA